

MAGAZÍN

Nemocnice
Šumperk

č. 7 a 8 / červen 2020

Zaregistrujte se k nám
jako dárci kostní dřeně

strana 5

Zcela rezistentní
dvojice

strana 6-8

Student
v první linii

strana 9

PLAZMU POTŘEBUJEME POŘÁD

V poslední době se může zdát, že neexistuje nic jiného než nemoc COVID-19. Život jde ale dál svým tempem a je třeba se starat i o pacienty s dalšími potřebami a věřte nebo ne, je jich mnohem více než těch pozitivních na nový koronavirus. Proto je třeba také krevní plazmy, která je stále důležitá při záchraně zdraví i životů. A možná bude důležitá i při léčbě pacientů s diagnózou COVID-19. O odborný pohled jsme požádali primárku hematologicko-transfuzního oddělení MUDr. Marii Urbánkovou.

V současné době jsme svědky významného omezení všech lidských aktivit, mnohdy lidé ani nevycházejí ze svých domovů díky strachu, který se společností šíří. Jak se tento složitý stav projevuje u našich dárců plazmy?

V posledních týdnech se počty dárců snížily asi o třetinu. Naši dárce jsou stateční, ale některé z nich mohla postihnout karanténa nebo byli v kontaktu s někým, kdo se nacházel v rizikové oblasti, nebo jednoduše musejí hlídat malé děti, protože jsou zavřené školy a školky. Proto jsme si dovolili oslovit všechny naše zaregistrované dárce a odezva byla až nečekané vstřícná. Všichni, kdo byli schopni, přišli plazmu darovat. Za to jim patří velký dík a uznání.

Jak probíhá proces darování plazmy v době, kdy je areál nemocnice uzavřen? Budova samotná, kde odběry probíhají, je přímo v areálu nemocnice. Jak se k Vám dárce dostanou?

Není to nic složitého. Z důvodu bezpečnosti jejich vlastní i zdravotnického personálu prochází dárce u hlavního vchodu kontrolním bodem, kde sdělí, že jdou darovat plazmu. Je jim změřena teplota a formou dotazování je prověřeno, zda

nebyli v jakémkoli rizikovém kontaktu. Na oddělení ještě dárce vyplní krátký dotazník k této problematice. Pak již probíhá vše standardním způsobem.

Změnila se spotřeba plazmy a výrobků z plazmy nějak výrazným způsobem v době, kdy se naše nemocnice musela vnitřně transformovat, aby vyhověla případnému náporu pacientů s COVID-19?

Spotřeba plazmy nezaznamenala v uplynulých týdnech nijak výrazný pokles. Je potřebná při mnohých běžných lékařských úkonech. Proto bychom rádi pozvali i nové dárce, kteří by chtěli pomoci právě v této nelehké době.

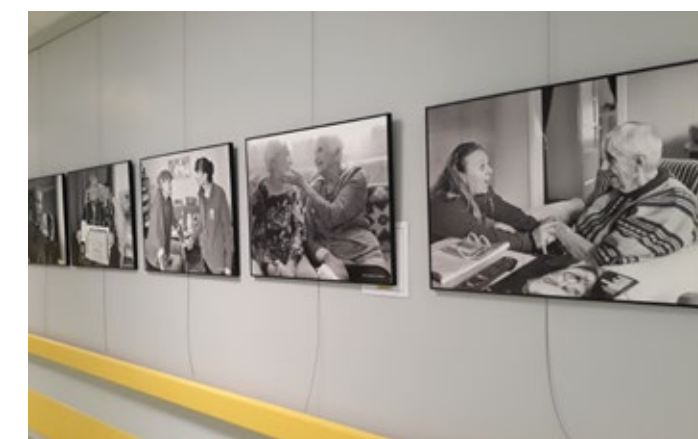
Jak je zajištěna bezpečnost dárců a příjemců plazmy?

Jak jsem již zmínila, každý dárce prochází základním vyšetřením při příchodu do areálu. Před odběrem pak vždy podrobným vyšetřením krve. Dárce mají možnost nechat se zcela dobrovolně vyšetřit pomocí rychlotestu (RAPID testu) na přítomnost protilátek.

V poslední době se mluví o plazmě lidí, kteří úspěšně překonali koronavirovou infekci jako o jednom z možných způsobů léčby pacientů s COVID-19. Jak se na tuto možnost díváte z Vašeho odborného hlediska?

Vidím tuto cestu jako velmi nadějnou. Rádi bychom se do procesu testování této metody zapojili. Potřebovali bychom pro to samozřejmě vstřícnost dárců, kteří nemoc úspěšně zvládli. A také kvalitní testovací přípravky, které by odhalily kvantitativní hodnoty protilátek u konkrétního dárce. Z výzkumů vyplývá, že ne každý, kdo infekci prodělá, je vybaven protilátkami stejně.

PÉČE CHARITY OČIMA JINDŘICHA BUXBAUMA

Černobílé fotografie zachycující pečovatelky a zdravotní sestřičky Charity Šumperk při jejich každodenní práci v domácnostech uživatelů a pacientů, za kterými často musí i desítky kilometrů, byly ke zhlédnutí v prostorách pavilonu R téměř dva měsíce. Co domácnost, to jiný životní příběh. Všechny ale spojuje potřeba láskyplné péče, a to nejen o tělo, ale i duši.

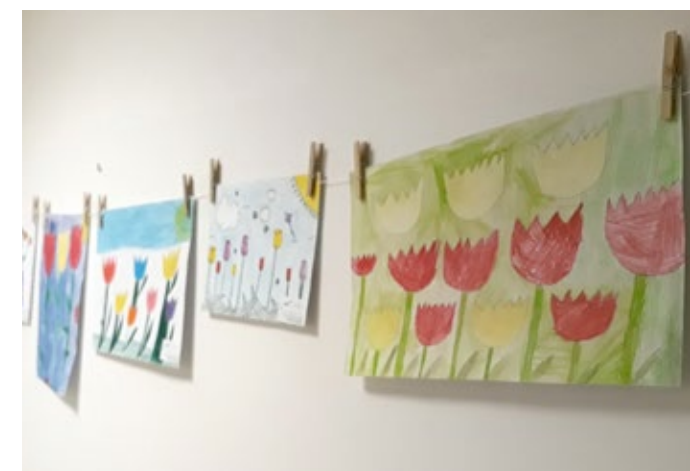
Jindřich Buxbaum fotil pro Charitu Šumperk její pečovatelské a zdravotní služby na Šumpersku, Hanušovicku a Staroměstsku.

Zdroj: Charita Šumperk

ONKOLOGIE PLNÁ TULIPÁNŮ

Naše nemocnice se letos poprvé zapojila do tulipánového měsíce března. Onkologické oddělení se ze dne na den stalo tím nejbarevnějším místem v nemocnici. 8. ročník projektu „Tulipánový měsíc“ zviditelňuje potřebu komplexní péče během onkologické nemoci.

Všem onkologickým pacientům jsme během měsíce března rozdali téměř 500 tulipánů. Od jednotlivců, škol, školek a členů spolků jsme obdrželi obrázky, které zdobí chodbu oddělení a naplňují tento mnohdy pochmurný prostor pozitivní energií. Děkuje všem, kteří se do projektu zapojili.

ZDROJ SE POZNÁ PŘI ZÁTĚŽI

Letos na jaře uplynulo právě pět let od chvíle, kdy Nemocnice Šumperk a.s. přešla do rukou jediného akcionáře MUDr. Martina Polacha, MBA. Chystali jsme se připomenout malé výročí několika akcemi pro personál, bývalé zaměstnance, odbornou i laickou veřejnost, pro zástupce podnikatelské sféry i veřejné správy. Ale právě v tu nejméně vhodnou chvíli se naplnilo heslo „člověk míní a život mění“. Namísto oslav nastoupilo krizové řízení a 24 hodin denně práce na tom, aby nemocnice byla schopna poskytnout péči všem, kdo byli ohroženi novým virem s názvem SARS-CoV-2. Místo oslav zamčené vchody a místo obleků a kravat zdravotníci ve „skafandrech“. Přesto si dovolíme alespoň touto cestou připomenout pět let, která znamenala pro naši nemocnici významný milník. Rozsáhlé investice do majetku, ale především do lidí, kteří v nemocnici pracují. To vše samozřejmě z jediného důvodu. Odvést společně tu nejlepší práci pro nemocné a pacienty ze Šumperka i širokého regionu, kteří potřebují naši péči. Je jich více než 200 tisíc.

V letošním roce uplynou také tři roky od chvíle, kdy na sebe plnou odpovědnost za řízení Nemocnice Šumperk převzal JUDr. Martin Polach, kterému jsme položili několik otázek ve chvíli, kdy nemocnice prožívá nejobtížnější období za posledních několik desítek let.

Letos je to pět let, co nemocnice změnila svého majitele. Napadlo Vás, že připomenutí výročí zastíní situace spojená s koronavirem?

Příznávám, že nenapadlo a pravděpodobně nebudu sám, kdo takto odpoví. Pět let jsme tvrdě pracovali, budovali zdravotnický tým a investovali do rozvoje lidí, budov i vybavení. Chtěli jsme si pětileté výročí připomenout a poděkovat všem zaměstnancům, pacientům i příznivcům nemocnice a ukázat, jak se nemocnice za posledních pět let změnila. Za účasti veřejnosti jsme plánovali slavnostně otevřít nově zrekonstruovaný pavilon „staré chirurgie“, unikátní centrum dlouhodobé následné péče, které naši pacienti naleznou v orientačním systému pod písmenem P. Namísto toho jsme oblékli zdravotníky do speciálních oděvů a přestavěli systém oddělení tak, abychom se připravili na nápor pacientů s COVID-19. Ale nelituji ničeho. Byli jsme na novou situaci, i díky dřívějšímu vysokému pracovnímu nasazení, velmi rychle připraveni.

Mimořádný stav vždy klade nároky na sebranost týmu. Jak hodnotíte práci nemocničního kolektivu v kritických chvílích?

Rád bych poděkoval všem zaměstnancům nemocnice za neuvěřitelné pracovní nasazení v kritických dnech a týdnech. Týká se to především zdravotnického personálu, ale neskutečnou práci odvedl také tým, který zajišťuje správu budov a areálu. Velké nároky byly a stále jsou kladeny také na úklid, prádelenský a stravovací provoz. Vše řídil náš krizový tým, pracovní nazvaný „tým COVID-19“,

kteří fungoval prakticky non-stop. Scházeli jsme se buď fyzicky či jsme jednali prostřednictvím telekonference, vždy podle aktuální potřeby, bez ohledu na únavu a čas.

Jaká opatření bylo nutné zavést?

Naši velkou výhodou bylo, že jsme reagovali na vývoj situace podle zpráv již během ledna. Svět je dnes propojen takovým způsobem, že přenos nákazy z jednoho konce světa na druhý je vysoce pravděpodobný a zprávy z Číny opravdu nevypadaly dobře. Proto již na konci ledna zasedla v nemocnici pracovní skupina, která rozhodla o předzásobení zdravotnickým materiálem. Získali jsme tím několikátýdenní náskok, který se ukázal být velmi důležitý. Ve chvíli, kdy se první nákaza objevila v České republice, jsme se plně zapojili do přípravy preventivních opatření i léčení pacientů. Tato pohotovost trvá s určitými obměnami do současnosti. V první řadě jsme uzavřeli areál nemocnice, zdravotní kontrolou musí projít každý návštěvník. Evidují se veškeré vstupy i vjezdy. Byla omezena neakutní operativní a péče, bylo vytvořeno infekční oddělení pro pacienty s COVID-19. Na ostatních odděleních se pracovalo v týmech tak, aby riziko přenosu nákazy bylo minimální, a naopak aby byl zachován provoz všech oddělení. Všechna opatření měla jediný cíl, chránit zdraví pacientů i personálu, který se o ně stará.

Které rozhodnutí bylo pro Vás nejtěžší?

Na tuto otázku se obtížně hledá odpověď. Těžké bylo již například „zadržovat“ nemocnici a udělat z ní nedobytnou pevnost. Naše nemocnice má být za normálních okolností otevřené zařízení, do kterého mají lidé vstupovat volně a svobodně s pocitem příjemného prostředí. Mají navštívit a povzbudit své blízké v obtížné životní situaci. Namísto toho jsme byli nuceni zavést téměř vojenský režim. Do nemocnice se vstupuje jako v nějakém akčním filmu. Rodina nemůže navštívit své hospitalizované příbuzné. Na ošetřovatelských a sociálních lůžkách byli umístěni senioři, které nemohli jejich blízcí mnoho týdnů navštívit. Tatínkové nemohli být několik týdnů svědky narození svých dětí. Je toho mnoho co jsme museli udělat a věděli jsme, že to bude pro řadu lidí těžké. Náročné bylo také výrazné omezení práce lékařů, kteří jsou zvyklí stát za operačním stolem několik hodin denně. Ale věřte, že to všechno bylo kvůli ochraně zdraví především našich pacientů.

Změnila nějak pandemie Vás samotného?

Myslím, že COVID-19 změnil nás všechny. A zřejmě také změnil celé české a nejenom české zdravotnictví. Co se týká mě samotného, „přežil jsem“ (smích). Znovu bych chtěl ocenit práci všech, kdo v této obtížné situaci pochopili, že je třeba dát své práci něco navíc. Velice si toho vážím a jsem na všechny nesmírně hrdý.

Co pozitivního na celé situaci vidíte? Ať už je to cokoli. Jednoznačně semknutí celého pracovního týmu. Dokázali jsme zvládnout často rozporuplná nařízení a pokyny „shora“ a řídili se mnohdy vlastním rozumem a odborností. Díky tomu jsme byli a stále jsme připraveni na zvládnutí složitější situace, než která nastala. Ale pevně doufáme, že to již nikdy nebude potřeba.

PŘEDSTAVUJEME

ZAREGISTRUJTE SE K NÁM JAKO DÁRCI KOSTNÍ DŘENĚ

Hematologicko-transfuzní oddělení Nemocnice Šumperk nabízí další možnost, jak pomoci potřebným lidem. „Můžete zachránit život nejenom jako dárci plazmy, ale můžete se u nás zaregistrovat také jako dárci kostní dřeně,“ říká primářka oddělení MUDr. Marie Urbánková a následně dodává, co je třeba pro registraci udělat.

1. Zavoláte zdarma na telefonní linku 800 500 005 nebo přímo navštívíte odběrové pracoviště plazmy uvnitř areálu nemocnice. (Pokud jste dárcem plazmy, Vaše registrace do registru kostní dřeně může proběhnout kdykoliv v rámci Vašeho odběru. Pokud nejste dárcem plazmy, můžete se přijít zaregistrovat do registru kostní dřeně od pondělí do čtvrtku vždy mezi 10.30 až 12.30 hod.)
2. Absolvujete pohovor, vyplníte přihlášku do Českého registru dárců kostní dřeně, podepíšete informovaný souhlas a necháte si odebrat vzorek krve.
3. Vaše vzorky budou zaslány na specializované pracoviště Dárcovského centra Olomouc, kde bude proveden podrobný

rozbor. Pokud je nalezena shoda s možným příjemcem, budete pozváni k dalšímu vyšetření do Olomouce.

4. Po celou dobu je zajištěna maximální ochrana osobních dat a anonymity dárce. Dárce může z registru kdykoli vystoupit, případně odmítnout vlastní odběr kostní dřeně.
5. Další informace naleznete na stránkách www.kostnidren.cz.

Proč se zapsat do Českého registru dárců kostní dřeně?

Dárcovství kostní dřeně je způsobem, jak pomoci pacientům s velmi závažnými diagnózami, např. leukémie, zhoubné nádory, útlumy krvetvorby. Bohužel ne vždy se pro pacienta najde vhodný dárcem. Proto je velmi důležité, aby počet lidí, kteří jsou ochotni pomáhat a doslova darovat život, stále narůstal.

Pravděpodobnost, že budete vhodným dárcem může trvat i několik let, než se najde pacient, se kterým budete mít shodu v HLA systému (povrch bílých krvinek), ale na druhou stranu už nyní může v nemocnici ležet pacient, kterému Vaše kostní dřeň zachrání život. S každým novým dárcem v registru se tak naděje na záchranu života zvyšuje!

ZCELA REZISTENTNÍ DVOJICE

Do našeho týmu neodmyslitelně patří dvojice, které to spolu po všech stránkách jednoduše „hraje“. Touto dvojicí je náměstkyně pro nelékařské zdravotnické profese Mgr. Monika Žaitliková a ústavní hygienička Iveta Muroňová. Jsou součástí krizového týmu, který brání nemocnici v boji proti COVID-19.

Přiblížíte nám svoji práci? Jak moc se liší od doby před a během koronaviru?

Monika: Má práce je velmi rozmanitá. V době před koronavirovou pandemií jsem se věnovala především řízení základní a specializované ošetrovatelské péče, personalistice, vzdělávání a rozvoji mnoha projektů, které v nemocnici připravujeme. Pandemie doslova změnila život mně a mnohým mým spolupracovníkům. Najednou tady byla reálná hrozba obrovského množství pacientů, jimž nebudeme schopni poskytnout zdravotní péči. Museli jsme urychleně nastavit opatření, která tuto hrozbu měla eliminovat. Byl sestaven krizový tým, jenž neustále sleduje epidemiologickou situaci, vládni nařízení, připravuje, realizuje a neustále aktualizuje opatření, která již byla zavedena do praxe. Všichni pracujeme na maximálních bezpečnostních opatřeních, která eliminují přenos infekce mezi zdravotníky, pacienty a veškerým personálem, který se v nemocnici pohybuje. Jde o neustále měnící se proces.

Iveta: Náplní mé práce je stanovení režimových opatření při zjištění epidemiologicky závažných kmenů, kontrola dodržování hygienických a protiepidemických postupů v nemocnici. Dohlížím na nastavené dekontaminační a dezinfekční postupy, provádím interní audity. Spolupracuji s kolegy na tvorbě vnitřních předpisů v oblasti hygienicko-epidemiologického režimu. Mám na starosti vstupní a periodická školení zaměstnanců. V rámci monitoringu prostředí provádím stěry a otisky k potvrzení správného provádění plošné dezinfekce. Komunikuji s orgánem ochrany veřejného zdraví. U mé profese platí, že nemocniční hygienik dělá práci, která je vidět, až když se dělat přestane. Nad rámec své běžné pracovní činnosti se ve spolupráci s vedoucí personálního a mzdového oddělení věnuji trasování zaměstnanců. Pravidelně sledujeme, evidujeme hlášení zdravotního stavu zaměstnance a jeho blízkých. Neodkladně řeším mimořádné situace, kdy je nutné velmi rychle posoudit, zda-li se jedná o případné riziko nebo ne. Jednotlivé případy se následně vzhledem k rizikovosti vyhodnocují a konzultují s managementem. U konkrétního zaměstnance jsou pak preventivní opatření okamžitě nastavena a průběžně kontrolována. Pro mnohé kolegy to byla náročná situace, neboť díky vyhodnocení rizika po určitou dobu nemohli sdílet společnou domácnost se svými blízkými.

Překvapil Vás nástup této epidemie?

Monika: O epidemiích jsme všichni již mnohokrát slyšeli a v minulých dobách jsme se na ně i částečně připravovali (SARS nebo MERS). Zhruba do konce ledna jsem uvažovala o COVID-19 jako o něčem vzdáleném. Díky turismu a globalizaci bylo již v polovině února jasné, že se nám tato epidemie nevyhne. Proto jsme v předstihu, před ostatními zdravotnickými zařízeními, začali připravovat opatření, která měla zajistit bezpečné prostředí pro pacienty a personál. Již od 4. března 2020 byl v Nemocnici Šumperk a Interně Zábřeh z preventivních důvodů vydán zákaz návštěv. Následovalo sledování zdravotního stavu a „bezpečných“ kontaktů u našich zaměstnanců, kontroly tělesné teploty a epidemiologické anamnézy u všech, kteří vstupují do areálu nemocnice a Interny Zábřeh.

Iveta: Díky zprávám v médiích o epidemii v Číně, následnému výskytu případů v Evropě, jsme výskyt tohoto onemocnění přepokládali logicky i u nás. Nicméně je to pro nás naprosto nová situace. V praxi jsme se s obdobnou epidemií nesetkali. Přiznávám, že současná situace ohledně koronaviru mi do pracovního režimu

výrazně zasáhla. Jsem na telefonu 24 hodin denně, neustále připravena konzultovat s lékaři jednotlivé pacienty v souvislosti s podezřením na koronavirovou infekci. Pravidelně informuji vedení o aktuální situaci na našich odděleních. Ano, je to velice náročné, ovšem díky výborné spolupráci se zdravotníky potvrzují, že mne tato práce naplňuje ještě víc. Je samozřejmé, že díky náplni práce ústavního hygienika nelze takto fungovat dlouhodobě. Předpokladem zvládnutí této situace je zodpovědnost nás všech a dodržování nastavených pravidel.

Jak se změnil provoz nemocnice?

Monika: Byla to velmi složitá situace, jelikož jsme nemohli využít i mnohé zdravotníky, kteří současně pracují jak v nemocnici, tak v jiných zdravotnických a sociálních zařízeních. Představovali pro nás a naše pacienty vysoké riziko přenosu infekce. Vedoucí pracovníci měli nelehkou úlohu sestavit z personálu týmy, které se střídaly v poskytování zdravotní péče tak, aby v případě vzplanutí onemocnění v jednom týmu mohl druhý tým převzít veškeré jeho činnosti. Ale tím to zdaleka nekončilo. Díky zhoršení epidemiologické

situace bylo nutné i v naší nemocnici zřídit nejdříve karanténní, posléze infekční oddělení pro COVID-19 pozitivní pacienty. Museli jsme využít stávající oddělení, která dispozičně neodpovídala současným trendům infekčních oddělení.

Iveta: Teoretické znalosti jsme měli, především u nastavení pravidel při výskytu vysoce nakažlivé nákazy. Nicméně praktické zkušenosti nám chyběly. Byli jsme si vědomi, že nejohroženější skupinou jsou zdravotníci. Velmi se omezil provoz, některá oddělení se sloučila. Maximálně jsme eliminovali vstup potenciálně rizikových osob v rámci celého areálu nemocnice. Proto jsme uvítali nabízené školení a praktický nácvik od lékařů z Centra biologické ochrany v Těchoníně. S lékaři jsme konzultovali teoretické znalosti, připravené postupy a praktickou připravenost zdravotnického personálu, který se dobrovolně přihlásil k péči o COVID-19 pozitivní pacienty. Na vybraných odděleních byla provedena instruktáž a praktický nácvik oblékání a svlékání ochranných pomůcek. Personál byl tak řádně připraven a věděl, „jak na to“. Velmi nás potěšilo kladné hodnocení připravenosti, používání kvalitních ochranných prostředků a správně nastavených postupů, jelikož naší prioritou bylo zajistit maximální ochranu našim zdravotníkům a pacientům.

Jak hodnotíte tým, jehož kvalitu tato mimořádná situace prověřila?

Monika: Začátek koronavirové epidemie byl velmi náročný. Pro mě bylo vůbec nejtěžší připustit si možnost, že by byla Česká republika zasažena jako Itálie. Mé vrchní a vedoucí sestry mají velmi vysoká kritéria pro poskytování ošetrovatelské péče. A náhle jsme museli přijmout možnost, že budeme ve stavu nouze, kdy bude náš zdravotnický personál nemocný a péči bude muset poskytnout ten, kdo jí v danou chvíli bude umět nejlépe. Byla to velmi emotivní situace. Přesto jsme dokázali nastavit takovou strategii, aby nám dobrovolníci z řad vysokých a středních škol byli v případě nouze schopni co nejlépe pomoci. Tato těžká doba prověřila nejenom schopnosti, ale i pracovní a osobní vztahy. U některých se objevil pocit strachu a upřednostnění svého vlastního bezpečí, jiní naopak dobrovolně vstoupili do první linie bez sebemenšího zaváhání. Naštěstí těchto lidí byla většina. S radostí mohu konstatovat, že valná většina mých spolupracovníků zvládla toto období na jedničku.

Iveta: V našem krizovém týmu jsme si dokázali, že jsme sehraní a schopni se podržet i ve velmi vypjatých situacích. Co můžeme potvrdit, je stmelení nás všech. A nebudeme zastírat, že s nasazením přichází i únava. Emoce jsou nám vlastní, ale ve vypjatých situacích nejsou obvykle dobrým rádcem. Tato situace prověřila naše charakterové vlastnosti, vzájemnou empatii, rozhodnost a loajalitu.

Co si myslíte o koronaviru Vy?

Monika: Koronavirus je obecně označení pro skupinu virů, které způsobují méně i více závažná onemocnění u lidí i zvířat. Problémem je, že příznaky onemocnění

jsou velmi rozličné a pacient je infekční již v době před vypuknutím příznaků. Hlavní riziko nákazy spočívá v mezilidském kontaktu. Pokud budeme dodržovat hygienická opatření, lidé budou udržovat od sebe aspoň dvoumetrový odstup, k tomu budou mít roušku a vydezinfikují si ruce poté, co se vrátí z procházky, tak se snad nebudeme muset bát.

Iveta: Jedná se o infekci, se kterou se snad obstojně vypořádáme. Záleží na zodpovědnosti každého z nás, jak bude dodržovat nastavená opatření. Nejdůležitější je dodržovat hygienu rukou. I uznávání odborníci potvrzují, že jen obyčejná rouška zabrání kapénkovému přenosu tohoto viru. Tato pandemie nemusí být poslední, pokud si z ní vezmeme ponaučení, budeme příště mnohem lépe připraveni.

Změnila tato pandemie Vás, Váš život, myšlení, postoje, nebo názory?

Monika: Pandemie mě jako osobu nezměnila, vždy jsem si vážila zdraví a uvědomovala si náročnost práce všech zdravotníků. My zdravotníci jsme „učení“ poskytovat pomoc nemocným lidem, pohybovat se v rizikovém prostředí a vypořádávat se se stresem, ale tak tomu není v nezdravotnických/technických profesích. Jejich práce je nezastupitelná a nemocnice se bez nich neobejde. Osobně jsem byla velmi mile překvapena z jejich vstřícnosti a maximálního pracovního nasazení. Také mne velmi mile překvapila obrovská vlna podpory od jednotlivců, malých živnostníků a firem, kteří nemocnici darovali nespočet textilních roušek, postřikovou dezinfekci, kosmetiku, gumovou obuv, ochranné štíty, ale i pečené dorty, zákusky, ovoce, teplé jídlo, kávu. Všem za to z celého srdce děkujeme.

Iveta: Koronavirová pandemie mě ponaučila především v tom, že je potřeba větší trpělivosti. Myslím, že se dokážu díky nabytým zkušenostem lépe a rychleji rozhodovat, více si uvědomuji náročnost práce našich zdravotníků, se kterými se díky koronaviru ještě více prohloubila naše spolupráce a mnohé z nich jsem blíže poznala. Velice si považuji pracovního nasazení kolegů v rámci krizového týmu. Mám tu čest spolupracovat s erudovanými osobnostmi, což mne velmi obohacuje, jak odborně, tak lidsky. Mohu potvrdit, že tato situace také upevnila dobrou spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí, složkami Integrovaného záchranného systému a s praktickými lékaři.

Co v této době nejvíce postrádáte a na co se naopak nejvíce těšíte?

Monika: Postrádám blízký kontakt s rodinou. Má dcera žije v zahraničí a již dlouhou dobu jsme se neviděly, také mám velmi omezený kontakt se svým otcem, jelikož její chci chránit před případným přenosem infekce. Skutečně se těším, až se uvolní veškerá opatření a budeme si moci bezstarostně užívat volného času, cestovat, navštěvovat se s blízkými a kamarády.

Iveta: Stejně jako Monika postrádám kontakt s mými blízkými, kteří jsou ode mě vzdáleni stovky kilometrů. Chybí mi také přátelé, společenský život, především divadlo, kino, koncerty a cestování. Věřím, že se vše brzy změní a o to více si budu každé „svobodné“ minuty vážit.

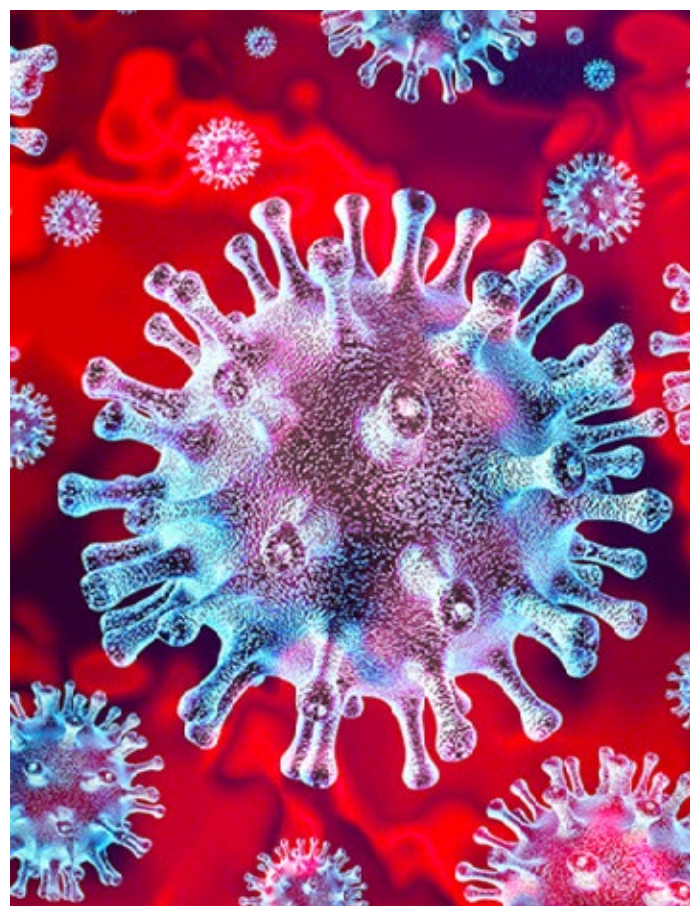
Mnozí tvrdí, že koronavirus změní svět. Máte na to stejný názor?

Monika: Jistě. Předpokládám, že tato pandemie změní celý svět. Bude se jednat zejména o určité omezení našich svobod, na které jsme byli doposud zvyklí, a to v oblastech cestování, dopravy, konání společenských akcí atd. Lidé se budou muset naučit a důsledně dodržovat zásady osobní hygieny a preventivních opatření. Jen takto budeme schopni takovým situacím předcházet a zvládat je.

Iveta: Koronavirová pandemie mnoha lidem přinesla velkou bolest ze ztráty svého blízkého. Na druhou stranu nám ukázala, že v lidech je přece jen mnoho dobrého a jsou ochotni nezištně pomáhat.

Obě bychom si velmi přály, aby se návyky, které jsou standardně nastaveny, nadále dodržovaly. Myslíme tím především hygienu rukou a používání osobních ochranných pracovních prostředků. Každopádně si z této situace můžeme vzít spoustu pozitivního – my, kteří nejsme se svými blízkými tak často, jak bychom si přáli, si o to víc budeme vážit společně stráveného času.

Věříme, že se díky pandemii budeme k sobě navzájem chovat vstřícněji, budeme více empatičtí a hlavně, že si o to více budeme vážit zdraví. Každý z nás mívá obvykle problém chovat se ve prospěch někoho nebo něčeho, pokud nevidí, že by mu z takového chování plynuly nějaké výhody. Ovšem ve chvíli, kdy se náš problém začíná přímo dotýkat, tak se náš přístup změní.

STUDENT V PRVNÍ LINII

Žijeme v době, kdy na nás všechny sdělovací prostředky doslova chrlí záplavu informací o koronavirové infekci. V popředí jsou čísla nakažených, zemřelých a vyléčených ve všech zemích světa. Na většinu lidí z toho jde strach a nechtějí se stát jedním z těch strašlivých statistických čísel. Názory odborníků se liší a mnohdy se v nich úplně ztrácíme. Jednou z nejvíce ohrožených skupin obyvatel jsou všichni ti, kdo pracují ve zdravotnictví. Primárně personál, který je přímo v kontaktu s pacienty. Naši zdravotníci zvládají situaci do této chvíle velmi dobře. Mohli bychom říci, že jsou to profesionálové a pracují pod slibem, či přísahou a je to jejich povinnost. Ale v současné době najdeme v nemocnicích jako zaměstnance i mladé lidi – studenty, kteří ještě neprošli podstatnou částí studia zdravotnických oborů. A přesto se přihlásili jako dobrovolníci, kteří jsou ochotni riskovat své zdraví, aby pomohli jiným. Jedním z odvážných mladých lidí je i student Rudolf Brož.

Co Vás přivedlo k práci dobrovolníka v naší nemocnici?

Jsem studentem zdravotnického oboru na Fakultě tělesné kultury v Olomouci. Dokončuji první ročník oboru fyzioterapie. Přišlo by mi divné sedět doma, když můžu být někde užitečný a pomáhat jiným lidem. Považuji to za samozřejmé také proto, že od dětství vyrůstám ve zdravotnickém prostředí. Ve zdravotnictví pracují oba moji rodiče a jako lékaři pracovali celý život také moji prarodiče.

Co bylo náplní Vašeho každodenního života do chvíle, než se objevil COVID-19?

Můj každodenní režim naplňovalo studium fyzioterapie a také rekreační sportovní aktivity, které logicky k mému oboru patří.

Na kterém oddělení v nemocnici pracujete? Co je náplní Vaší práce?

Pracuji na screeningu neboli kontrolním bodě, kterým musí projít každý, kdo vstupuje do areálu nemocnice. Každému příchozímu je nejdříve změřena teplota. Pak je třeba formou rozhovoru prověřit epidemiologickou anamnézu, zda nebyl v kontaktu s někým nakaženým nebo se nepohyboval v rizikovém prostředí a nemá příznaky onemocnění. Po rozhovoru pak odesílám pacienty k ošetření na jednotlivá oddělení, nebo na centrální příjem. Pokud je potřeba, přenáším vzorky z infekčního oddělení k testování na přítomnost koronaviru.

Ve Vaší pracovní pozici se vystavujete značnému riziku, že se můžete s nákazou potkat. Nemáte strach o své zdraví a zdraví svých blízkých? Jak se chráníte před nákazou?

Přistupuji ke své práci s dobrou myslí a beze strachu, že by mi hrozilo vážné nebezpečí. Mám ale před nákazou respekt a snažím se co nejlépe chránit. Díky vedení nemocnice jsme také velmi dobře vybaveni ochrannými prostředky. Strach považuji nejenom v této práci, ale i celkově spíše za rizikový faktor. Pokud je člověk dobře

naladěn a není stresován, je schopen případnou nákazu zvládnout lépe.

Kam bude směřovat Váš budoucí život, až se situace uklidní?

Vrátím se plně ke studiu fyzioterapie. Rád bych dokončil ročník včetně praxí na různých pracovištích, které slouží k získávání dalších zkušeností. Ta současná je také velmi zajímavá, i když trochu extrémní. Setkávám se s velkým množstvím pacientů různých diagnóz, musím se samostatně rozhodnout, na které oddělení pacienta odeslat.

Jak vnímáte na základě zkušenosti z posledních týdnů celou situaci? Chtěl byste formulovat na závěr nějaký vzkaz nebo doporučení?

Z čistě lidského hlediska mi přijde, že strach je to nejhorší, co celou situaci provází. Mediálně vynívá celá situace až příliš dramaticky. Mnozí pacienti, se kterými jsem se setkal, potřebovali spíše psychologickou pomoc. Někteří byli opravdu prostoupeni strachem. Mnohé se mi podařilo uklidnit, odstranit obavy již při screeningu a přesvědčit je, že jim v naší nemocnici skutečně nic nehrozí a mohou se s důvěrou obrátit na zdravotnický personál jednotlivých oddělení. Také jsem přesvědčen o tom, že dodržování základních pravidel hygieny a ochrany před infekcí snižuje pravděpodobnost nákazy v našich podmínkách na minimum. Hlavně zůstávám optimistický a věřím, že situaci díky našim zdravotníkům společně zvládneme.

OPERAČNÍ NÁSTROJE NA „LEASING“

Jako první nemocnice v Česku, ve střední a východní Evropě, jsme si pořídili operační nástroje na „leasing“. Místo jejich koupě jsme si je pronajali od společnosti B. Braun Medical. Žádný operační zákrok se neobejde bez chirurgického instrumentária. Nástroje přitom musí být v perfektním stavu, tak aby se během operace minimalizovalo riziko komplikací. Jsme první nemocnicí v zemi, která se rozhodla jít cestou pronájmu operačních nástrojů.

Samotné dodávce nových nástrojů a chirurgických sít (ucelené sady nástrojů pro operaci) předcházela podrobná a náročná inventarizace. „Ukázalo se, že řada operačních nástrojů už podléhala opotřebení. Je jasné, že pokud s nástroji denně operujete mnoho let, vystavujete je náročnému sterilizačnímu procesu, tak svoji funkci na sále sice splní, ale na jejich kondici je

to znát. Je to podobné, jako se zahradnickým náčiním. S více než deset let starými zahradnickými nůžkami taky ustříhnete, co potřebujete, ale občas musíte stříhnout několikrát a vyvinout třeba větší sílu, než když si koupíte nůžky nové, třeba ty nejlepší na trhu,“ vysvětluje biomedicínský inženýr Ing. Matěj Šťastný, jenž má projekt po celou dobu na starosti. Jeho slova potvrzují i lékaři z ortopedického oddělení, kteří jako první začali s novými nástroji operovat.

„Inventarizace“ starých operačních nástrojů také ukázala, že jich nemocnice zdaleka tolik nepotřebuje a řadu z nich už v chirurgických sítích lékaři třeba ani nevyužili. Celkem 5 144 kusů instrumentária kupovaných v minulosti, nebo průběžně dokupovaných nemocnice nakonec vyměnila za 3 483 úplně nových nástrojů a zredukovala tak jejich počet o 40 procent. „Jsem rád, že naši lékaři i sestry nakonec přijali myšlenku, že v nemocnici nemusí být jedno obrovské chirurgické síto pro „všechny případy“, ale že je dobré ho rozdělit, najít společné nástroje a následně specifikovat síta dodatková na specializované operace se specializovanými nástroji,“ dodává Matěj Šťastný. Podle něj se nemocnici podařilo sjednotit velice podobné nástroje s totožným využitím. „Díky tomu se zjednoduší situace pro personál na operačních sálech a uleví se i personálu centrální sterilizace, protože denně nebudou muset sterilizovat takové množství operačních

nástrojů,“ objasňuje biomedicínský inženýr. Díky tomu, že chirurgická síta nebudou zbytečně přeplněná operačními nástroji, zvýší se i bezpečí personálu při manipulaci s nimi a zároveň se sníží riziko pracovního úrazu způsobené přetíženými nástrojovými kontejnery. To, že budou mít lékaři neustále k dispozici operační nástroje ve špičkové kvalitě, zajistí i pojistná zásoba v příručním skladu na centrální sterilizaci. Díky ní bude moci nemocnice okamžitě vyměnit opotřeбенé nebo poškozené nástroje za nové.

Výhod spolupráce je několik. Od optimalizace instrumentária a jeho špičkové kvality, přes významnou finanční úsporu až po kvalitní pravidelný autorizovaný servis, který nám firma po dobu pronájmu garantuje zdarma. Zajistí tak, že bez jakéhokoliv administrativního zatížení nemocnice a personálu mají naši operatři nástroje vždy v perfektním stavu.

Zásadní pro nemocnici je, že se jedná o flexibilní a dlouhodobé řešení, nikoli o jednorázovou dodávku. Při změně počtu či skladby operačních výkonů zrealizujeme navýšení či vyřazení jednotlivých nástrojů nebo celých operačních sít. Jednoznačně jde o změnu myšlení. České nemocnice si doposud operační nástroje výhradně nakupovaly, v západní Evropě model pronájmu funguje úspěšně již několik let.

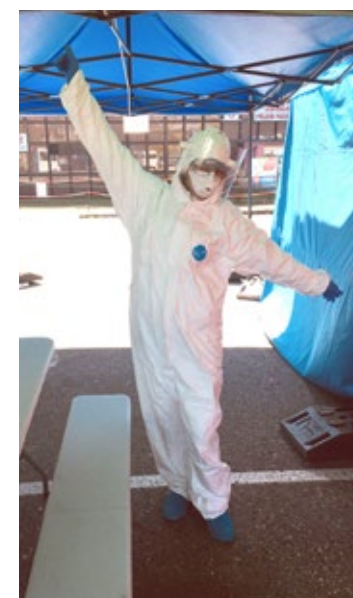
JSME JEDEN SEHRANÝ TÝM A COVID-19 TO POTVRDIL

Při příchodu do práce nás čekalo úžasné překvapení v podobě banneru od našich pacientů, které nám každý den připomíná, že v tom skutečně nejsme sami. Protože stále nevíme, kdo za tímto krásným gestem stojí, neznámým autorům děkujeme.

Pro naše zaměstnance jsme přímo v areálu nemocnice připravili dočasné ubytování. V několika dvou a třílůžkových pokojích našeho nového pavilonu dlouhodobé následné péče, najdou trochu klidu a odpočinku v aktuálním enormním pracovním nasazení. Oněch dvacet lůžek slouží také jako pojistka proti přenosu nákazy a její hrozbě zavléčení do společné domácnosti.

Proč jsme z naší nemocnice udělali nedobytnou pevnost? Potřebovali jsme mít v této nelehké době přehled o všech osobách, které se v areálu pohybují. Musíme chránit nejen naše pacienty, ale i náš zdravotnický personál. Jenom tak jsme schopni zajistit nepřetržitě poskytování zdravotní péče.

Většina z nás si ani v nejmenším nedokázala představit, kolik solidarity a pomoci se dostane našemu personálu v podobě darovaných roušek, štítů, zdravotnické obuvi, jídla, nápojů nebo dopisů plných povzbuzení.

Děkujeme, všech darů si velice vážíme.

PŘÍČINOU NEJVĚTŠÍ EPIDEMIE ŽLOUTENKY U NÁS BYLY JAHODY

Prožíváme nejhorší období od konce II. světové války. Největší krize ve zdravotnictví od „španělské chřipky“ v letech 1918-1920. Takové a podobné titulky můžeme číst již několik měsíců ve všech sdělovacích prostředcích.

Zkusili jsme oslovit pamětníky, jestli se něco podobného za dobu jejich praxe událo i v naší nemocnici. Jestli opravdu v těchto dnech a týdnech prožíváme něco zcela výjimečného. Nejříve to moc nadějně nevypadalo, ale pak si „nestor“ našich lékařů MUDr. Dušan Fügner vzpomněl, že v době jeho počáteční praxe proběhla v naší nemocnici epidemie žloutenky. A také si vzpomněl, že opatření k jejímu zvládnutí byla dosti podstatná. Vylučovací metodou jsme dospěli k závěru, že to muselo být někdy na přelomu 70. a 80. let minulého století. Na další stopu nás přivedl internet, kde jsme se dočetli, že v roce 1979 prožívaly Čechy a Morava skutečně nápor žloutenky a její příčinou byly kontaminované jahody dovážené z Polska. Úplnou prapříčinou bylo hnojení rozsáhlých jahodových porostů lidskými produkty z domovních žump. Kontaminované jahody se pak dostaly do mražených produktů, což dokládají také vzpomínky několika pamětníků z našeho okresu, kteří tvrdí, že nejvíce nemocných bylo mezi dětmi.

Dušan Fügner zavzpomínal také na to, jak byl okres Šumperk na podobné události v té době připraven. Na kopci nad Zábřehem (dnešní Alzheimercentrum) byla postavena záložní nemocnice, která byla připravena k aktivaci v případě války a nenadálých katastrof. V této budově byl uložen materiál pro rychlé rozvinutí celkem pěti nemocnic. Jedna měla zůstat na místě. Další čtyři by se v případě nutnosti rozvinuly po celém okrese ve školách, internátech atd. To nám potvrdil také Ing. Jiří Skrbek, který celý svůj profesní život věnoval civilní obraně a ochraně našeho okresu. Je pravděpodobné, že ještě dnes můžou stavbaři narazit při rekonstrukcích některých budov na záhadná potrubí, ve kterých nic neteče. Byly to připravené rozvody kyslíku, aby mohly během několika hodin vzniknout skutečně plnohodnotná nemocniční zařízení.

Po několika dnech dalšího pátrání jsme objevili pamětníka MUDr. Václava Gerstnera, který tehdy pracoval na Okresní hygienické stanici v Šumperku. A při přečtení jeho svědectví jsme se nestačili divit. Číslo nakažených a celý rozsah epidemie mnohonásobně převyšoval to, co se děje v našem

okrese i kraji dnes. „Epidemie se dostala do našeho okresu v druhém pololetí 1979,“ vzpomíná Václav Gerstner. Byla to největší epidemie žloutenky u nás. „Z dostupných údajů jsem dohledal, že od 1. července 1979 do konce roku bylo v tehdejší Severomoravském kraji (Ostrava) celkem 4 442 případů a okres Šumperk zaznamenal celkem 1 788 případů a byl nejvíce postiženým okresem,“ dodává Gerstner.

Doktor Gerstner také potvrzuje, že zdrojem nákazy byly opravdu jahody z Polska zamražené v nanucích, tehdy oblíbené jahodové dění, porcovaných zmrzlínách a dalších výrobcích. Proto také první vlna epidemie vypukla o prázdninách a postihla hlavně děti do 15 let. Druhá vlna přišla na podzim, tato již druhotná nákaza proběhla mezi lidmi jako známá „nemoc špinavých rukou“. V tehdejší Československu bylo zaznamenáno neuvěřitelných 34 tisíc případů.

„Rozsah epidemie nás tenkrát opravdu zaskočil,“ vzpomíná dále doktor Gerstner. Pro běžné případy žloutenky bylo vyhrazeno pouze 25 lůžek na infekčním oddělení v Libině. Z nemocnice v Libině museli narychlo odejít všichni ostatní pacienti, byla vyhrazena jen pro případy se žloutenkou a kapacita se zvýšila na 100 lůžek. To ale zdaleka nestačilo, nárůst byl velmi rychlý. Další 100 lůžek bylo ihned připraveno v tehdejší „Sanatorce“ a vyčleněna byla některá oddělení přímo v nemocnici v Šumperku a také v Zábřehu. Celou epidemii provázel naprostý nedostatek dezinfekčních prostředků, injekčních jehel a stříkaček na jednorázové použití. „Mnoho lékařů bylo převedeno na práce související s řešením nákazy, byly zrušeny dovolené, pracovalo se bez ohledu na čas, domů jsme se vraceli pozdě večer,“ uzavírá své zážitky doktor Gerstner.

Co dodat? Záložní vojenská nemocnice nakonec aktivována nebyla, zdravotníci vše zvládli ve stávajících zařízeních. Pokud ale čtenář shledává jisté podobnosti se současnou epidemií COVID-19, tak to jistě není náhoda. Výjimečné události si vždy žádají výjimečný přístup. Nejsme a nemůžeme být připraveni vždy a na všechno. Nemůžeme držet zásoby zdravotních pomůcek na stonásobku běžné potřeby. Nenadálé události se vždy řeší hlavně zvýšeným úsilím a nasazením lékařů a zdravotnického personálu. A za to jim na závěr tohoto malého nahlédnutí do historie patří velké poděkování.

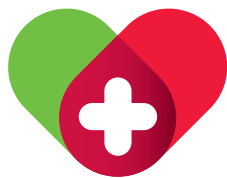

Bývalé Infekční oddělení v Libině

Záložní nemocnice v Zábřehu (dnešní Alzheimercentrum)

LÉKÁRNA
NEMOCNICE ŠUMPERK

MAPO
lékárna

NABÍZÍME

- odborný a vstřícný personál
- skladová dostupnost předepsaných léčiv
- nízké doplatky na léky pro všechny klienty
- předepsaná léčiva svévolně nezaměňujeme
- poradenství v oblasti prevence a bezpečnosti Vámi užívaných léčiv a potravních doplňků

VÝHODY KLIENTSKÉ KARTY

- okamžitá sleva při nákupu volně prodejného sortimentu
- sezónní slevové akce
- široký výběr volně prodejných léčiv, potravních doplňků, zdravotnických prostředků a dermokosmetiky

V lékárně Nemocnice Šumperk a MAPO lékárně nepotřebujete clientskou kartu, abyste ušetřili na doplatcích. A to až 100 %.

Lékárna Nemocnice Šumperk • Nerudova 41, 787 01 Šumperk
www.nemocnicesumperk.cz • 583 334 542

Po-Pá 7.30-16.00

MAPO lékárna • Fialova 12a, 787 01 Šumperk
www.mapolekarna.cz • 583 551 514

Po-Pá 7.30-16.00

VYUŽIJTE SLEVY NA NÁKUP PRODUKTŮ:

**SLEVA
150 Kč**

Platí při nákupu
nad 490 Kč

La Roche Posay Anthelios

Chrání před sluncem citlivou pokožku a pokožku náchylnou ke vzniku slunečních alergií. Fotoprotekce je tvořená speciálně vyvinutými texturami vyhovující všem typům pokožky.

Australian bodycare femigel

Přírodní gel s olejem Tea Tree pro udržení intimního komfortu. Doporučujeme jej použít před a po návštěvě veřejných bazénů.

**-20%
SLEVA**

**-20%
SLEVA**

Bio-Oil

Pečující olej na pokožku, který je doporučován pro zlepšení vzhledu jizev, strií a nestejného odstínu pokožky. Rovněž je doporučován pro stárnoucí a dehydratovanou pokožku.

Slevy lze uplatnit v rámci jednoho nákupu. Těšíme se na Vás.

Akce platí do vyprodání zásob.